

بخاراطر دفاع از حق

بانوئی محاکمه میشود

عمار از صحابه رسول خدا (ص) بود که فداکاریهای او و پدر و مادرش مورد تصدیق هر مسلمانی است، این دو جمله را: «umar با حق است و هر گز از حق منحرف نمیشود» و «umar ا ترا اگر و ستمکر میکشدند» همه صحابه مکر را از رسول خدا شنیده بودند، بدینجهت در جنگ صفين که عمار در رکاب امیر المؤمنین (ع) میجنگید، عده زیادی از صحابه نیز دور اورا گرفته بودند و با محبت او با سپاه شام مبارزه میکردند، و بالاخره دیدند که عمار بست ستمگران شام کشته شد.

قتل عمار برای معاویه خیلی گران تمام شد، از این روی بر قیمتی بود سعی داشت این لکه‌نشان را از دامن آلوده خود بزداید گاهی گفت عمار را علی کشت! چون او بود که عمار را بجنگ ما فرستاد و گرنده کشته نمی‌شد، و وقتی پاسخ می‌شنید: بنا بر این حمن و سید الشهداء (ع) رانیز پیامبر کشت چه اگر او را در احد بجنگمش کین نمی‌فرستاد کشته نمیشود، نقشه‌دیگری می‌کشید، و نیرنگ تازه‌ای میزد، پس از شهادت امیر المؤمنین علی (ع) نیز دست بردار نبود چه بسیار کسانی را که بحرم طرفداری از علی (ع) و انتقاد از قتل عمار کشت، و یا بمحاکمه کشید اینکه با نوئی بزرگ بدستور او بهمین جرم احضار و محاکمه می‌شد....

ام الخیر را هر چه زودتر بسوی ما بفرست، و مواطی باش زحمت تازه‌ای فراهم نکنی. من بگزارش های اود رباره تو ترتیب اثر خواهم داد، بنا بر این کاری نکنی که گزارش سوئی در باره تو داده شود ...

فرماندار کوفه پس از مطالعه نامه معاویه ام الخیر را احضار نموده گفت : من مأموریت دارم که ترا بسوی شام بفرستم .
مانند ندارد ، آنچه مأموری انجام بده ، اتفاقاً منهم بدم نمی‌اید معاوید را ملاقات نموده مطالبی باو گوشزد کنم .
وسائل سفر فراهم شد ، ام الخیر عازم حرکت بود ، فرماندار هم شخصاً بدرقه کرد و موقع تودیع گفت :

خلیفه بمن قول داده بگزارش‌های تو در باره من ترقیب اثر دهد ، اکنون راجع بمن نظرت چیست ؟ و چه خواهی گفت ؟

- مطمئن باش برخلاف حق و حقیقت سخنی نخواهیم گفت ؟ نه نیکیهای تو در باره من سبب خواهد شد از تو تعریف و مدح بی‌جا کنم ، و نه آشناهی کاملی که بروحیه‌ات دارم موجب خواهد بود که انتقاد نابجا کنم ؟ خوب را خوب و بدرا بد خواهیم گفت .

ام الخیر وارد دمشق شد ، پس از سه روز استراحت بدر باره معاویه باریافت ، معاویه بر تخت مخصوص تکیه‌زاده بود ، اطرافیانش هم حضور داشتند ، که او وارد شده گفت : زمامدار مسلمین اسلام .
- وعلیک السلام یا ام الخیر ! دیدی که بالآخره علیرغم تمایلات قلبی ناچارش دی مرا زمامدار مسلمین بدانی و بنام خلافت بر من سلام کنی ؟

- زیادهم خوشحال نباش ، هر کسی را روزی است ، و هر چیزی را وقتی .

- راست میگوئی ، حالت چطور است ؟ مسافت خوش گذشت ؟

- خداراشکر که سلامتی و تندرستی مرحمت فرمود ، وسائل آسایش نیز از هرجهت فراهم بود .

- دیدید که بالآخره بانیت پاک و ضمیر روشنم بر شما (مردمان عراق - طرفداران امیر المؤمنین علی - ع) پیروز شدم ؟ فهمیدید که چگونه خدا من ایاری کرد ، و بعزت رسانید ؟

- بخدا پناه می‌برم از یاوه‌رائیهای بی‌جا ، فکر نمیکنی که سخنان بیهوده و باطلت عواقب و خیم و خطر ناکی داشته باشد ؟

- برای این منظور ترا احضار نکرده بودم .

- بسیار خوب ، هر حرفی داری بزن ، من مردمیدان تنان هستم ، برای هر سؤال جوابی آماده دارم ۱

- آنروز که عمار گشته شد چه میگفتی ؟

- من که سخنی طوطی و اد حفظ نکرده بودم ، تا آن هم از برداشته باشم ، در موقع وقوع این جنایت فجیع مطالبی بخاطر رسید بیان کردم ، آنحرفا آن فراموش شده ، مطالب دیگری خواستی بگویم .

- نه ا سپس رو بیاراش کرده گفت : کدامیک کار شما سخنان آن روز ام الخیر را بیاد دارید ؟ مردی بر خاست و گفت من سخنان اور احظیم آنسان که سوده حمدا .

- بگو !

- خلیفه ! بخداسو گند خودم دیدم که سوار بر شتر خاکستری رنگی بود ، و تازیانه ای بر دست داشت و همچون شیر فرمیغیرید و می گفت : یا ایها الناس اتقوا ربکم ان زلزلة

الساعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ مَرْدُمٌ ! از خدا بترسید ؟ که زلزله قیامت راستی بزرگ و هو لنا ک است ، بحقیقت که خداحق را واضح کرده و دلیل و حجت را روشن ساخته ، راه را نورانی نموده ، پر چم هدایت را بر افراحته ، شمارادر تاریکی های ابهام آمیز ، و سیاه چالهای ژرف ضلالت سر گردان و حیران نگذارد ، هان که دیگر چه میخواهید ؟ و بکجا میروید ؟ خدا شمار ارحمت کند ، آیا از امیر المؤمنین پیشوای بر حق فرامیکنید ؟ یا از عمر که جهاد می - گریزید ؟ یا خدا نخواسته از حق بر گشته ، و از دین کناره جسته اید ، مگر نشینده اید که خدای بزرگ میفرماید : شمار احتمامی آزمائیم تا صابران و مجاهدان شمارا بشناسیم سپس در اینجا خطیب سر بسوی آسمان بلند کرده می گفت : خدا یا ! صبرها کم شده ، و یقینها بضعف گرائیده طرفدار از حق را ترس و وحشت فرا گرفته ، ای خدائی که زمام دلها بدست تست ، پایه های اجتماع را بر تقوی استوار فرما ، و دلها را به دایت آشنا ساز ، و حق را با هش برق گردان ... ای مردم ! بشتابید بیاری زمامدار عادل ، وصی و جاشین پیامبر (ص) و بیاوه سرائیه های معاویه گوش ندهید اینها کینه های بدرواحدر ادارند ، دلها شان از کشته های آن روز پر است ، آری از آن روز که اقوام مشرك و خدا نشناش معاویه بدست امام ما «علی» کشته شدند ، پس دل - سوزی شان برای دین نیست ، برای مسلمانانها نیست ، بخونخواهی کفار بر خاسته اند ، بنا بر این باسر دمداران کفر بچنگید ، اینان دین ندارند پیمان نمیفهمند ، مبارزه کنید ، شاید برآه حق باز گردد .

گروه های جریں و انصار ! شکیبائی ورزید ، در دینتان بصیر و بینا باشد ، در راه حق ثبات قدم بخرج دهید ، بخدا می بینم همین امروز و فردا لشکر شام همچون الاغهای که از شیر زیان می گریزند از میدان شما فرار کنند ، و خود نداند بد کدام گوش پناه برند آری همینها

که آخرت را بدینای فروخته‌اند، و گمراهی را بجای هدایت خربده‌اند، و کوری را عوض بینش بر گزیده‌اند، بزودی پشیمان می‌شوند، و انگشت ندامت بدنداش می‌گزند، و می‌خواهند از راهی که رفتنه‌اند بر گردند، امامی بینند که دیگر چاره‌ای نیست، مگر نهاین است که هر که از حق بگریز ددر باطل می‌افتد، و هر که پشت پا به بهشت زند در جهنم سر نگون می‌شود.

هان‌ای مردم! عاقلان زیر کغم در دنیا را کوتاه یافتند پس آن را ترک کردند، وزندگانی آن جهان را جاویدند انسنة‌لذا برای آن کوشیدند، خدار اخدارا شمانیز بکوشید پیش از آنکه حقوق پامال شود و حدود الٰهی تعطیل گردد، و ستمگران چیره‌شوند، و یاران شیطان مصادر امور گردند، پس کجامیر وید و چه می‌خواهید با وجود زمامداری همچون پسر عمومی پیغمبر (ص) داماد او، و پدر فرزندانش حسن و حسین (ع) که از طینت او آفریده شده، و رازدار مخصوص و باب مدینه علم اوست، آری پیشوای شما آنکسی است که هماره خداوند باتأییدات مخصوصش اورا کمک کرده، و پیوسته بر اه راست می‌رود و بخاطر لذات دنیا از حق منحرف نمی‌شود، هموست که پنهار امی‌شکند، و گردنگشان را باطاعت و امیدارد، آنروز ا NOMAN می‌خواند که همه مشرک بودند، آن موقع از فرمان خداور سول پیروی می‌کرد که همه در شک و تردید بودند، بفرمان پیغمبر بامیار زین بدر واحد مبارزه کرد، و جمع کفار را پریشان ساخت، اوه! کم‌چو قایع و حوادثی پیش آمد که دلهای عده‌ای را پر از نفاق نمود و آنها را بسوی شرک و کفر بر گرداند اکنون هم می‌بینم که همانها بیهانه ابلهانه خونخواهی عثمان! امادر حقیقت برای انتقام خون مشرکین بجهنک چنین را در مردی برخاسته‌اند.

هردم! من گفتنی‌ها را گفتم، و شمارا بحقاً یق آشنا کرم حق نصیحت را ادانمودم، از خدا توفیق پیروی و اطاعت از حق را برای همه می‌خواهم، والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

* * *

معاویه رو بام الخیر کرد کفت: ام الخیر! بخدا بالاین سخنرانی می‌خواستی مرا بکشن
بدھی، اکنون هم اگر من ترا بکشم، بی جهت و بیجا نکشته‌ام.
- پس رهند! نه تنهام از مرگ با کی ندارم، بلکه خوشنودم که در راه خدا کشته شوم
تامن خوشبخت و سعادتمند گردم و قاتل بد بخت و شقی.
- هیهات! سعادت از توده است ای پرگوی یاوه‌سرا، اکنون بگو! عقیده‌ات در
باره عثمان چیست؟
- چه می‌توانم بگویم در باره کسی که انتخاب شن بخلافت علی‌غم خواسته‌های تو ده بود، اورا
انتخاب کردند در حالی که مردم نگران بودند، و هم‌ورا کشتند در حالیکه مردم راضی و
خوشحال بودند.

- پس است ام الخیر ! بخلیفه مسلمانان بدمن گوئی ؟ معلوم می شود توهمن با خلیفه مخالف بودی و با قاتلین او هم دست ...
- ام الخیر که دید معاویه دنبال بها نه تازه ای میگردد ناچار گفت : نه بخدا منظورم انتقاد از عثمان نبود او مقامی رفیع وار جمند داشت و در کارهای خیر پیشقدم بود !
- پس درباره طلحه چه می گوئی ؟
- چه بگوییم در باره کسی که اورات و رکردن ، و پیامبر و عده بهشت باو داده بود .
- در باره ذییر چه می گوئی ؟
- تومیخواهی از من حرف در آری و بیزور مر او ادار با تقاضا کنی ، تا بخیال خودت جرم من پیش تو مسلم شود نه ! هیچ حرفی ندارم .
- پنداشتن ناچاری عقیده اات را در باره ذییر نیز بگوئی .
- زیر پسر عمه پیغمبر (ص) وا زیاران او و حسوب می شد ، معاویه ! ترا بخدابن است شنیده بودیم که توهر دی بر دبار و شکیباتی ، مر از پاسخ این سوالات معاف دار .
- ترا بخشیدم ، بر وسلامت !

* * *

قهربان شجاع داستان ما «ام الخیر» از آنجا که میدانست معاویه دنبال ببهانه میگردد تا احیاناً اورا بمرگ محکوم کند لذا در عین اینکه در دفاع از حق چیزی فرو گذار نکرد ، در جواب سوالات اخیر معاویه در باره عثمان و طلحه و ذییر احتیاطرا از دست نداد ، چه میدید الان مخالفت صریح با کسانی که مرگ آنها را از گردونه خارج کرده است نه تنها فایده ندارد ، بلکه ببهانه بدست یاغی شام میدهد . از این جهت با گفتن کلماتی مبهم شرستمگر را از خود دور کرد .

(^۱ بلاغات النساء : ص ۴۱ عقد الفرید : ج ۱ ص ۲۱۷)

از حوادث پند گیرید

علی (ع) میفرماید : العاقِلُ مِنْ وَعْظَتِهِ التَّجَارِبُ :

خردمند کسی است که از حوادث و تجربیات زندگی پند گیرد .

(بحار ج ۱ ص ۵۳)